

Vabilo družbe sv. Mohorja za leto 1908.

Družba sv. Mohorja stopa pred Slovence s srčnim vabilom k prav obilnemu pristopu. Kakor kaže „Glasnik“ v zadnjem družbenem koledarju, je število novovpisanih udov v „zlatih bukvah“ doseglo častno število 267.194, in družba je od časa svoje ustanovitve sem razposlala samo svojim redno vpisanim udom 10.800.934 knjig. Slovenci! Ali nas te številke ne vzpodbujajo k nadaljni vztrajnosti, k vedno novemu napredku? Zato veljaj i za to leto: Kdor le more, pristopiti k družbi sv. Mohorja! Zvesti ji ostanite vsi stari udje, pridobite si pa tudi še prav mnogo novih. Zlasti po mnogih naših družbah naj bi se pričela prav živahna agitacija za družbo svetega Mohorja — Cim večje bo število udov, tem uspešnejše bo mogla družba izvrševati svoje delo za verski, narodni, kulturni napredek Slovencev! — S posebno prošnjo se zopet obračamo do č. gg. poverjenikov, da prevzamejo tudi letos svoje sicer tožavno, a toli koristno in zaslužno delo, ter družbi dovedejo čim največ starih in novih udov! Kjiževni dar za l. 1907 je ta-le: 1. „Zgodbe sv. pisma“, 14. snopič. V tem snopiču bo podal Slovincem dobro znani pisatelj dr. J. E. Krek prevod in razlaga „Dejanje apostolov.“ — „Zgodbe“ so kakor po vsebini tako po slikah Slovincem tako dobro znane, da jih pač ni treba več priporočati. Naj bi nam ohranile stare, in privabile prav mnogo novih udov! — 2. „Pamet in vera“, III. zvezek. Spisal J. M. Seigerschmied. — Prejšnja dva zvezka tega temeljitega dela sta si pridobila mnogo priznanja. Gotovo bo tudi tretji zadovoljil čitatelje. Poljudno, znanstveno temeljito obravnava vprašanja: „Očetova podoba“, „Odkod in čemu?“ „Nevidni svet“, „Prevažna vprašanja“, „Osodepolni padec“. — 3. „Umni čebelar“, d. snopič. Spisal Fr. Lakmayer. Ljuba prijateljica je slovenskim oratarjem pa tudi drugim čebelarjem. Čebelarstvo je zadnja leta zelo napredovalo in čebelarji so od družbe že mnogokrat zahtevali poučno knjigo o tej stroki. Letos jo podamo! Spisal je to delo priznani strokovnjak-čebelar in gotovo bo ustregla širšim krogom. — 4. „Življenja trnjeva pot“, se imenuje lepa povest, katero po resnični zgodbi iz polupretkelega časa Mohorjanom pripoveduje znani slovenski pisatelj Jos. Kostanjevec. — 5. „Slovenske večernice“, 59. zvezek, bodo tudi podale lepega pripovednega berila. Že stara, a vedno priljubljena znanca so „Večernice“ Slovincem, in bodo to ostale gotovo tudi za bodoče. — 6. „Koledar družbe sv. Mohorja za leto 1908“. Naš Koledar je Slovincem istotako že star znanec! Potrudili se bomo, da bo kolikor mogoče zanimiv, pa tudi kratkočasen. Evo, to vam je književni dar, ki ga letos podaja družba sv. Mohorja! Na Vas, dragi Slovenci, je, da s čim najobilnejšim pristopom k družbi poskrbite za to, da se te knjige čim največ razširijo med narod! Nabirajte pole z denarjem naj se odboru dopošljajo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine. Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljke. Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo ostani: Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!“ V Celoveu, dne 30. prosinca 1907. Odbor.

Narodno gospodarstvo.

Drugi gospodarski poučni tečaj v Studenicah od 7. do 8. januarja t. l.

Razložil je prednosti novega dobro narejenega panja pred starimi; razložil kje in kakšen bodi čebelnjak, kakšne toplote je treba. Ker po zimi ni mogoče iti k čebelnjaku, je na velikih stenskih podobah natančno razložil razvitek čebele in njeno telo. G. Jurančič je vnel slušatelje za čebelarstvo, prosili smo ga in obljubil nam je na spomlad zopet priti. Poslušalo nas je govor 64.

Za predavanje o gozdarstvu smo iskali vsepovsod veščaka. A ni ga najti, ki bi bil slovenščine zmožen. Dosedaj se na Spodnjem Stajerskem nismo dosti zmenili za gozdove več, kakor da smo jim rekli: daj! daj! Zato se tudi v to poklicane oblasti niso zmenile za nas, zlasti kar se tiče pouka. Vendar bi se lahko nekaj zgodilo, kakor je naša podružnica ob tej priliki povzela iz dopisovanja. Zato opozorimo ob tej priliki merodavnje moze na zadevo. — V sili nam je pomagal g. Goričan. Govoril je zlasti o tem, kako škoduje gozdu grabljenje listja za steljo. Povdarjal je, kako nesmiselno in potratno se s steljo ravna. Gnojilna moč ni v listju, ampak v odpadkih, ki ji stelja sprejemlje. Kjer največ stelje porabijo, imajo navadno najbolj nemarno živino. Sekana stelja se priporoča k večjemu ondi, kjer je gnojiti težke zemlje, da se jih rahlja. Ne glejmo, koliko vozov gnoja smo navozili na njivo, ampak kakšen je dotični gnoj. Hleve je torej treba popodati, da ne bo jam, dobra gnojilna in gnojilne jame narediti, vsak dan od živine gnoj spraviti in ga vsakikrat takoj trdno potepati, med steljo pa popolnoma suho prst trositi. Vedeči moramo namreč dobro, da suha prst toliko dragoceno gnojilno snov dušec v se posrka in njegovo moč v sebi zadržuje, medtem ko iz listne stelje izhlapeva. Zato tudi vidimo, da umni gospodarji po dvorišču prst trosijo in gnoj sami ali z živino teptajo. Na tak način se pridobiva res pravi gnoj, se pa tudi pomaga gozdom, da se s listjem sami gnoje. V gozd bi naj hodili bolj po les kot po steljo. Naj se gleda vedno na to, da se kuri s suhimi drvami: na stotisoče denarja se potrafi v kratkem v enem okraju, kjer s svežimi drvami kurijo. Drevje se naj seka vedno grudna, sploh po zimi, ko spi vsa moč v drevesu. Tedaj je les trpežen; tudi n. pr. prikljice za fižol itd. — Poslušalec 55. — V soboto je bil razgovor o vzrokih nazadovanja in propadanja kmetijskega gospodarstva. 1. Kmečki davki so previsoki, in sedanja razdelitev davka popolnoma nepačna. Od čistega dohodka bi bilo pravično plačevati davek, ne pa od zadolženih posestev. Kmet plačuje po 40krat več davka nego vsak kapitalist. 2. Se bolj mučijo dolгови zlasti vknjiženi, oziroma njih obrestovanje. Zato je najskrajnejši čas, da deželni zbor sklene vpeljati hipoteko banko, kakor se je lani na obnem zboru kmetijske družbe v Gradcu enoglasno zahtevalo. 3. Silno nam manjka strokovne kmečke izobrazbe. Vsak stan potrebuje temeljite izobrazbe. Drugi gospodar n. pr. obrtnik ali trgovec bi se menda v enem letu zdelal, če ne bi bil nabražen. Kdor ima pogled v prihodnost, vidi, da se bližamo gotovemu propadu, ako ne bo rešitve. Nujno tedaj potrebujemo izobrazbe. Kmetijski podnik naj bi se na kmetih vsekako vpeljal v zadnja leta ljudske šole. Otroci naj bi se v šoli učili ne toliko, kakor o se naj zemlja obdeluje in kako se gospodarji ali gospodinji; — tega se uče od starišev; ampak z a k a j se obdeluje, gospodarji in gospodinji tako in tako. Nujna želja se je izrekla tudi po ustanovitvi kmetijske šole. 4. Kakor primanjkuje izobrazbe, tako nujno pogrešamo tudi tesne kmečke združitve; ta je kmečkemu stanu dozda skoraj čisto neznan reč. Le z združenjem si je drugod kmetijstvo opomoglo, pomagajo si z združevanjem tudi pri nas drugi sta-

novi; najmočnejši stan — kmečki — pa se do tega še ni povzpeli. Nujno je želeli tesne kmečke zveze. V edinosti je moč. — 5. Delavcev primanjkuje, ker beže s kmetov. Kako si pomagati? Pomagati bo morala država, da vpelje za kmečke delavce starostno zavarovanje; pomagati si bomo morali sami s tem, da si z združenimi močmi naročimo potrebnih strojev, pa tudi s tem, da se bomo bolj tistih panog kmetijstva oprijeli, ki ne zahtevajo toliko delavskih moči. Njive na bregovih kolikor mogoče opuščati, pa ležje njive v jeseni toliko bolj globoko orati in jih tako z zrakom in drugim gnojem gnojiti. Izmed strojev se zlasti splača izvrstni Sackov plug, ki ga pri oranju ni treba držati in ki se ga lahko hitro prenaredi tudi za okopavanje, ogrebanje, izkopavanje; nadalje mlatilnica, priprost domač mlin (žrnjle), mlin za mečkanje sadja, kakor ga izdeluje n. pr. Dengl, mlin za grozdje, stroj za čiščenje in vejanje žita. — 6. Da se o več drugih vzrokih propadanja kmečkemu stanu ne govorimo, omenimo le še zapravljivost na obleki itd. in na alkoholu. Zapravljivost in alkohol sta rak — rani na kmetijstvu in velik dobitnik je, kdor resnično kaj stori v ozdravitve teh bolezni. Mnogo bi pomagale raifeisenovke, pa tudi takozvane čebelice, ki jih snujejo zdaj izobraževalna društva že za mladino. To je bil jako poučen dan in g. predavatelj je pouk obeh dni vodil tako, da se je vršil v obliki razgovorov. Ob enem je prinesel seboj jako lepo narejene sadne modele — najbolj priporočljivih hrušek in jabolk. Naročili so udje zopet jako veliko drevese za jesen. V nedeljo je bil občni zbor, na katerem se je podalo poročilo o delovanju podružnice v prvem letu, kakor smo ga podali ob kratkem v zadnji številki „Slov. Gospodarja“. Določila sta se dva odposlanca za občni zbor, in se razgovarjalo o podružničnem delovanju za letošnje leto.

g. Zadruga mlekarja pri Sv. Bolfanku v Slov. gor. Več časa zasledujem življenje tukajšnje zadruga mlekarne, pa kakor vidim, vkljub požrtvovalnosti nekaterih mož si ne more zagotoviti trdnega stališča. Večkrat so že poročali razni nasprotni listi, da je umrla, ali da je na smrtni postelji, pa doslej še se to hvala Bogu ni zgodilo. Ako bi se želje nasprotnikov uresničile, bi imelo to preslabo nasledke za nadaljno kmetijsko zadrugašništvo cele okolice. In vendar je edini pogoj, da bi se naše kmetijstvo povzdignilo na kolikaj boljše stališče. Zeleti bi torej bilo, da bi ta edina mlekarja v krasni, tečne krme polni pesniški dolini dobro uspevala. Bodi mi toraj dovoljeno, da tukaj izrazim svoje mnenje v par kratkih stavkih, kako bi se mogel dober uspeh mlekarne zagotoviti. Kakor že kaže naslov „zadruga mlekarja“, je podjetje zadruga, te je zveza več oseb. Ravno to jo krepi, daje moč, ugled in bodočnost. A to je, kar nam manjka pri naši zadrugi, namreč veliko število zadrugašnikov, in kar iz tega sledi, da dobava potem mlekarja prepičlo število mleka. Kakor se čuje navadno 300—500 litrov, mnogokrat pa še manj na dan. Jasno pa je, da si zadruga, dobro uspevajoče mlekarne pod 1000—1500 l. mleka na dan niti misliti ne moremo. Ravno največji nedostatek pa se da pri nas korenito izboljšati! Zadruga se mora razširiti na vse, če tudi eno uro ali še delj proč ležeče vasi. Zato bi svetoval načelstvu, da bi sklicalo sedaj v zimskem najpripravnijem času poučne shode s pomočjo morebitnega zadrugašnega revizorja ali potovalnega učitelja za živinorejo v bližnjih občinah, v Gočovi, Trebetcih, Trnovcih, ter bi se ob enem sprejemali zadrugarji in bi se moglo tudi že približno število mleka določiti. Obenem bi se morala izmisliti od vodstva vožnja mleka, to je, da nebi bilo potrebno vsakemu posameznemu nositi oziroma voziti. To storijo tudi vse druge mlekarne, kjer so zadrugarji v oddaljenih vaseh. Vožnjo dajo v akort ali pa vožnjo zadrugarji po gotovem redu sami oskrbujejo. Ako bi se dala vožnja v akort, bi se ti

Dve nevesti, pa le en ženin.

Priredil V. C.

V dovški fari so bolj revni kmetje. Saj je pa tudi vas majhna, šteje namreč celih 12 hiš. Le koncem vasi stoji veliko poslopje, za katerim se razprostira veliko dvorišče z vsemi za gospodarstvo potrebnimi stavbami. Že od daleč gledaš z veseljem to poslopje. A ostrmel in čudil se boš, če stopiš v hišo ter si vse ogledaš natanko. Takega reda, take snaznosti in tako lepe živine ne najdeš kmalu na kmetih.

Balohov oče — ta je bil gospodar na tem domu — so pa bili tudi ponosni na to. „Da, da“, so pogostokrat rekli, „kdor zna, pa zna. Pa sem se moral tudi truditi, in mnogokrat mi je kapal pot od čela, da sem spravil vse to vkup.“

Kako so ljudje blagorovali mladega Janeza, ki bo prevzel enkrat to posestvo. To se je uresničilo prej, ko bi kdo mislil.

Sicer so Balohov oče bili že precej v letih. A če bi jih sodil po vnanjem, bi jim nihče ne prisodil, da že nosijo sedmi križ na hrbtu. Bili so velik in močan mož, da bi še medveda ugnali v kozji rog. Lase so seveda imeli sive, pa saj so mladi ljudje tudi večkrat že čisto sivi. Zato se pa pri delu niso nobenega ustrašili. To jim je šla kosa, da je nisi mogel spremljati z očmi, in vedno so bili daleč pred drugimi kosci.

Janez pa je bil že tudi odrasel. To vam je bil fant od fare. Stari je bil grozno ponosen nanj.

Na novega leta dan je bilo, ko so oče prepisali dom na fanta; zase in za mater so si izgovorili tisto lepo sobico pod streho. Janezu je bilo to

všeč in sklenil je pri sebi, da jim bo vedno skušal vstreti.

A stari ni dal zdaj še miru.

„Veš kaj, Janez“, so rekli sinu, „nekaj zdaj še manjka. Gospodinje bo treba. Le hitro si jo izberi, da bo na Svečnico poroka.“

To pa je bilo lažje rečeno, ko storjeno.

Janez je sam tudi čutil potrebo gospodinje, a kje jo izbirati. V domači fari je bilo komaj 5 deklet za možitev, a od teh ni bila nobena zanj. Treba se je bilo torej drugam obrniti. Janez pa ni bil eden tistih, ki bi dolgo odlašal, kar je sklenil storiti. Obhodil je vse bližnje vasi; kjerkoli je bil kak sejm, bil je gotovo tam, kupoval živino, zraven pa iskal primerno nevesto. A prišel je vedno prazen domov. Kar je videl dozda deklet, nobena mu ni ugajala.

Stari se je seveda grozno jezil. „Kaj naj počnem s takim jurčkom“, je godrnjal. „Mu meram pač jaz izbrati nevesto.“

Drugega dne se je odpravil res na vse zgodaj od domov „po opravkih“, kakor je dejal. Ni še bilo prav večer, je bil že zopet doma. Zmagoslavno je stopil v hišo in še bolj slovesno rekel sinu: „Nevesto sem že našel; z njenim očetom sva se vse domeni, pojutnem greva na ogled.“

Seveda je Janez hotel najprvo zvedeti, kje je oče našel nevesto, in kakšna je.

„Ne daleč odtod. V Krnici sem se sešel z Logarjem. Saj ga poznaš. Kol mi je prišlo na um, — oh, da nisem preje spomnil — tu bo treba potrkati. Najlepšo živino ima v celi fari, pa mošnjo debelo, ko mašne bukke. Dekleta pa so tudi čedna. En čas sva kramljala o kupčiji, potem sem mu pa začel praviti, da sem prepustil tebi posestvo, pa da ti je treba ne-

veste. Hitro sva se zmenila. Ti vzameš njegovo starejšo hči. Ančka ji je menda ime. Po jutrnem greva na ogled.“

Staremu se je obraz same zadovoljnosti svetil ter lezel narazen kot pečeno jabolko. V svesti si je bil, da tako pametne še ni uganil celo svoje življenje ko danes, tudi tedaj ne, ko se je sam ženil.

Toda Janezu to ni bilo nič kaj po volji. Zato pa je hitro vprašal očeta:

„Ali ste videli dekleta?“

„Dekleta nisem videl“, se je odrezal stari, „pač pa očeta dobro poznam; poštena duša je to.“

„Kaj meni mar oče, saj se ne bom ženil z njim.“

„Je že dobro. Dekle bo menda tudi dobro in pošteno, saj pravijo, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Pa stari mi je toliko lepega povedal o njej!“

„Kaj pa še. Saj ni neumen, da bi zabavljaj čez njo. Veste kaj, oče? Dekleta ne poznam; ne vem, če se mi bo dopadlo, zato pa ne morem kar tako na ogled.“

„Toda jaz sem za gotovo obljubil, da prideva“, je zarenčal stari.

„Če ste vi, pa jaz nisem“, ni nič manj jezno odgovoril Janez. „Ženil se bom jaz, in ne vi. Dokler ne poznam dekleta, ne grem snubit.“

„V tako sramoto me hočeš pripraviti?“ je zakričal oče.

„Sramota sem ali tja. Ne morem pomagati“, je odgovoril sin mirno. Čez nekaj časa pa je rekel: „Čakajte oče. Da bo za vas in za me prav, vam svetujem to le. Dekleta moram videti, predno ga snubim. Jutri je v Krnici „žegnanje“. Pa grem tja k poznemu opravilu. Potem se pa oglašim pri Logar-

stroški pri večih sto litrov jako malo poznali, k večjemu bi znašali za celi okoliš 300 kron na leto. Mislili, da bo vodstvo upoštevalo te vrstice ter sklicevalo v kratkem shode v omenjenih vaseh, ker pokrajinska podučna predavanja so uspešnejša kakor v kakem središču za celo pokrajino skupaj. Kmet X.

g Dobiček perutninstva. To stroko živalstva posebno goje na Ogrskem. Leta 1897 so izvozili od tamkaj: žive perutnine za: 8.934.000 K, zaklane perutnine za 13.412.000 K, jajec za 2.550.000 K, perja za 11.422.000 K. Skupno za 36 milijonov 224 tisoč kron. To število se je v zadnjih letih pomnožilo, tako da je leta 1902 doseglo ogromno vsoto 69.569.158 K. Samo jajec so leta 1900. iz Ogrske pripeljali v Avstrijo za 17 milijonov kron.

Iz drugih slovanskih dežel.

† **Redek slučaj.** V Novem mestu na Kranjskem so razpisane porotne obravnave za prvo zasedanje, toda ni nobenega slučaja, ki bi spadal pred poroto. To je res častno za celo okrožje.

† **Visoka starost.** V kraju Graol na Hrvaškem je te dni umrl starček, star 106 let. Rodil se je l. 1801 v Virovitici; izučil se je najprvo za brivca, pozneje pa je postal krčmar. Star 80 let je opustil ta posel ter se začel pečati z gospodarstvom. Zaprtil je žive 3 sinove, 2 hčeri, 70 unukov in 15 pravnukov. Umrli je kot vdovec, pred smrtjo je bil bolan že tri tedne. — V bosanskem selu Utovlje, kotar fožanski, živi stara mohamedanka, ki je pred kratkim izvršila 115. leto svojega življenja. Starka pripoveduje, da je bila omožena 48 let, a 51 let je že vdova; bila je stara 16 let, ko je stopila v zakonski stan, ima še popolnoma zdrave zobe, dober vid, opravlja manjše hišne posle. a ob lepem jutru ali večeru hodi mladi gospodinjci še k studencu po vodo.

† **Volkovi na Hrvaškem.** Iz Belovara poročajo, da se je v tamošnjem okraju pojavilo mnogo volkov, ki prihajajo iz Gjurjevaškega gozda, ter da napadajo konje in goveda. Otroci ne morejo roditelji samih pošiljati v šolo. Prirediti hočejo na volkove velik lov. Kmetje sklepajo iz množine volkov, da bo letošnja zima še dolga in huda.

† **Od orožnikov umorjen.** Neki mož iz Trebinja v Bosni se je po 20letni odsotnosti vrnil v domovino s prihrankom 36.000 kron. Na postaji Konjica je izstopil iz vlaka, da si kupi cigarete, a je zamudil vlak. Ker s tolikim denarjem ni upal prenočevati v gostilni, šel je na orožniško postajo in ondi prosil prenočišča. Prenočišče je dobil; po noči sta ga pa dva orožnika umorila, oropala in denar skrila v svojih čevljah. Predno sta truplo mogla skriti, so prišli drugi orožniki s patrolje domov in prijeli tovariša morilca.

Drobtinice.

d **Dunajski župan** dr. Lueger, vodja krščanskih socialcev na Nižje Avstrijskem, je zelo nevarno zbolel.

d **Plače ministrov.** Avstro-ogrski minister zunanjih zadev ima plače 24.000 kron na leto ter 66.000 kron doklad. Vojni minister ima plačo kot ge-

neral ter še 20.000 kron doklade, skupaj okrog 45.000 kron. Ministrski predsednik ima plače 20.000 kron in 28.000 kron doklade, vsak ostalih ministrov pa ima po 20.000 kron plače, po 20.000 doklad in po 4000 stanovinske doklade — skupaj po 44.000 kron. Pokojnine dobe avstrijski ministri po 8000 kron na leto, pa če bi ministrali le en dan! Francoski ministri imajo pa kar po 130.000 frankov, angleški na leto 10.000 liber šterlingov (ena libra šterlingov = 24 K 2 v), italijanski dobe 30.000 lir, turški dobe pa celo po 200.000 K na leto.

d **Vojaški novinec za 1907.** Za tekoče leto zahteva vojna uprava 103.100 novincev za stalno armado in mornarico; od teh jih odpade na Avstrijo 59.024, na Ogrsko in Hrvaško pa 44.076. Poleg teh je treba v Avstriji 14.500 novincev za deželno brambo.

d **Avstrijske jubilejne znamke.** Povodom 60letnega cesarjevega jubileja l. 1908 se izdajo jubilejske poštne znamke s slikami cesarja, cesarice in zgodovinskih pokrajin.

d **Uniforma za orožnike** bodo pri nas spreminili; posebno obleko za službo.

Uradno poročilo o ruskih izgubah v zadnji vojni. Ruska vlada je priobčila te dni prvo obsežno poročilo o rusko-japonski vojni in podala v njem tudi izgube Rusov. Voja je trajala 23 mesecev in povprečna sila ruske armade je znašala 12.793 častnikov in 697.000 mož. Največ izgub je imela infanterija, za njo kavalerija in najmanjše je trpela artilerija. Po številkah so izgube sledeče: mrtvih 678 častnikov in 19.068 vojakov, ranjenih 3840 častnikov in 118.850 vojakov, pogreša se 422 častnikov in 39.193 vojakov. Slučaji bolezni v mandžurski armadi so bili naravno med vojno veliko bolj pogosti nego v mirnih časih, pri tem je bilo število samomorov med častniki trikrat toliko nego druga ponesrečenja; pri moštvu pa ravno narobe. Največ žrtev pri častnikih kakor pri moštvu so zahtevale najrazličnejše nalezljive bolezni in pa influenza. Umrlo je na teh boleznih 234 častnikov in 7037 vojakov. Potemtakem znašajo izgube Rusov na ubitih in umrlih v tej vojni vsega skupaj 1000 častnikov in 27.000 mož.

d **Lakota vlada** na Ruskem v nekaterih krajih. Car je nakazal za nje 70 milijonov kron.

d **Rokovice iz žabje kože.** Sedaj so pričeli delati rokavice za gospe iz žabje kože. Pravijo, da je ta koža mnogo trdnjaja, nego katera druga, toda nje izdelava je mnogo dražja.

d **Od mrtvih vstal.** V Hrušovanih na Moravskem so našli na potu občana Genšova v nezvesti. Zdravnik je rekel, da je nesrečnejši zmrznil ter ga je ukazal odnesti v mrtvašnico; hkrati je naznanil, da se bo drugi dan izvršilo raztelesenje. Grobokop je v mrtvašnici zakuril, da se mrtvo truplo otali. Vsled toplote pa se je mrtvo truplo tako otalilo, da je popolnoma izginilo. Drugi dan so iskali mrtliča, a Genšov je bil že doma za pečko in se je izrazil, da ni hotel potrpežljivo čakati, kdaj ga bodo raztelesili. Tamošnjemu zdravniku se je menda prvokrat v življenju primerilo, da mu je mrtlič ubežal.

d **Pri obedu.** Služkinja je prinesla na mizo juho. Gospod: „Ampak čujte! To je vendar že prenesramno: v juhi je ena muha!“ — Služkinja: „Oprostite, gospod, mislila sem, da sem pobrala vse ven, pa sem vendar eno prezrla!“

Poslano.*

O volitvi v okrajni zastop ljutomerski nam je poslal gosp. Kukovec sledeče pojasnilo:

Ker se je burja, ki je te dni šumela po slovenskih listih proti meni in mojim somišljenikom, slovenskim kmetom, zavolje poslednje volitve v okrajni odbor, kakor se mi zdi, nekoliko poglegla, za to Vas prosim, gospod urednik, da prepustite, da se zdaj sliši tudi druga plat zvona.

Da sem bil zopet, kakor zmiraj do sedaj, enoglasno izvoljen okrajnim načelnikom — na koncu te dobe 40 let, odkar nosim to breme — to so sicer dopisniki omenili, a modro so zamolčali druge okoliščine pri tej volitvi.

Pred volitvijo podnačelnika predčital sem zbranim volilcem svoje nagibe, koga in zakaj ga bom volil. To je bila odločna beseda; nisem lovil nikogar; nisem stiskal nobenemu volilnih listkov v roke, ampak pustil sem volilcem, da odločijo po lastnem spoznanju in sprevidu, kakor je prav.

Izrekel sem pred vsem sledeče:

„Zdaj, ko je zagotovljeno izpeljanje železnice med Aspargom in Friedbergom, zdaj, ko sta se zedinila okraja Fehring-Radgona, ter vže zadobila vladno dovoljenje za trasiranje železniške proge od Fehringa čez Gleichenberg do Radgone in ko se je sestavilo društvo interesentov, da to železnico tudi izpelja, in ki pozivlje tudi naš okraj, da se shoda 20. t. m. v Fehringu po svojih zastopnikih vdeleži, — zdaj je postala tudi za naš okraj velika dolžnost, da zbere vse svoje moči in da krepko deluje na to, da doseže, kar so želeli vže pred nami vsi pametni močje in za čem stremimo še danes vsi tisti, katerim je mar, da se naš okraj tudi materijalno povzdigne.“

Če smo že enkrat za dobro spoznali in se za to poganjali vsi združeni Slovenci in Nemci tukaj, da se čez naš okraj potegne železniška proga na jug, kar se nam pa takrat ni posrečilo, tem bolj moramo zdaj, ko se nam zopet ponuja priložnost, ta cilj doseči, zediniti v ta namen vse svoje moči.

Železniška proga od Ljutomeru do Ormoža ni samo žetrasirana, ampak je tudi pregledana in od vlade odobrena, toraj ni brez upa, da bi se ne dala izpeljati, vključno velikim ovirama. Toda gotovo ne brez vsega truda od naše strani.

Gospod c. kr. notar in ljutomerski župan Thurn je prijel to reč v svoje roke; delal je dozdaj za njo resnično s vso močjo, in se svojim posebnim poznanjem, prijateljskimi zvezami na vse strani, tudi že vspehe dosegel. Na njegove pozive in prigovarjanja zbrali so se že ponovljeno tu v Ljutomeru zastopniki od Fehringa do Ormoža, ter sklenili, da hočejo le edino izpeljanje železnice od Ljutomeru v Ormož podpirati, ker ta njihovim željam najbolj ustreza. To je proga Dunaj—Novi.

G. Thurn pa je tudi merodajne moze na zgoraj v toliko vže pridobil, da so mu podpora obljubili. Zdaj ko nastopi doba za okrajni zastop, da bo moral to reč sam v roke vzeti, moral bo tudi predvariti, kake moze si bode izbral, katerim bo izpeljavo omenjene zadeve v okrajnem odboru izročil.

Jaz za mojo osebo ne poznam sposobnejšega za to delo, nego onega, ki je že dozdaj v rokah imel, to je gosp. Thurn, ker so, kar je res žalostno, po dovršenih poslednjih volitvah, veljavnejši in sposobni moze naše stranke izločeni iz okrajnega zastopa.

To je toraj vzrok, zakaj bom jaz glasoval za to, da bi bil g. Thurn izvoljen za podnačelnika okrajnega zastopa, in kdor uvažuje navedene vzroke, bode ravno to storil.

Cela ta zadeva pa nima z narodnostjo in političnim prepiranjem ničesar opraviti; bodisi Nemec ali Slovenec, oba si morata v tem oziru roko podati. Okraj mora gospodarstveno napredovati; na to obračam jaz vse moje moči.

Če je bilo meni enkrat mogoče s pomočjo poštenih nemških gospodov, ki so bili takrat v okr. odboru, kot: oče g. Hönigmanov, oče g. Stayerjev, g. Mat. Zemljik in umrl g. Anton Mihalič v Ljutomeru, toraj po večini nemških zastopnikov, ustanoviti tukaj v Ljutomeru prvo slovensko narodno posojilnico in še mnogo drugih naprav, katera je rešila na stotine ljudi in posestnikov propada in jih razdrla iz rok požrešnih pljavic, — tako se tudi danes ne bojim, da bi g. Thurn, ki bi bil sam iz nasprotnne stranke v okr. odboru — toraj 1 proti 6, — nam mogel v narodnem oziru kaj škodovati. In če bi se kaj takega zgodilo, bili bi sami krivi in sram bi nas moralo biti, ker bo nasprotna stranka tudi v okr. zastopu v precej veliki manjšini zastopana, to je 11 proti 21 glasom.“

Volilci so toraj odločili sami; in to je bila prava, nepoplačena volitev in takih bomo, če Bog da, v prihodnje po novem zakonu še več doživeli, če bo to komu ljubo ali ne, ker gospodarstveni interesi morajo stati za naše ljudstvo v prvi vrsti.

V Ljutomeru, 25. jan. 1907. Ivan Kukovec.

* Za to poslano prevzame uredništvo samo postavno odgovornost.

jevih. Čisto nepričakovano bom prišel, da se ne bodo mogli nič pripravljati. Tako bom najlažje izprevidel, če je dekle za me ali ne. Če mi bo ugajalo, bom že še jutri vse uredil. Če pa ne — pa tudi dobro.“

Stari je nekaj zmmrmal, nazadnje se je pa le udal ter privolil sinu.

Drugi dan je šel Janez res v Krnico. Služba božja je kmalu minila. Pred cerkvijo so stale gručice fantov in deklet. Tudi Janez se jim je pridružil. Zvedavo se je oziral po dekletih, če bi morda kje opazil svojo nevesto, katere sicer ni poznal; a poznal je njenega očeta, kateremu je gotovo podobna. Popraševal je tudi druge fante po Logarjevih, pa ni mogel nič kaj prida zvedeti.

Gruče so se jele razhajati, in tudi Janez se je spomnil, da bo treba stopiti k Logarjevim. Nič kaj rad ni šel, in čim bližje je prihajal, tem bolj je bil v zadregi.

Še večja zadrega in razburjenost pa je bila pri Logarjevih, ko je Janez vstopil. Vse je šlo navzkriž.

Logarjeva mati so ravno prestavljali lonce na ognjišču. Lepo je dišalo po kuhinji. A ko so zvedeli, kdo da je prišel, so se tako prestrašili, da so prevrgli velik lonec raz ognjišče, ki se je razbil na drobne kosce. Tudi stari je bil v zadregi, ter se redč kot kuhan rak opravičeval, da nima z ničemer postreči, ker so mislili, da se le jutri pridejo snubci. Najbolj jih je pa bolelo to, da Ančka ni doma. Šla je v Dovje k pozni maši in pride šele zvečer domov.

Ko se je nemir in strah nekoliko polegel, je skušal Logar s priliznjenimi besedami popraviti zadrego. Logarica je postregla, kolikor je mogla, ter vedno silila v Janeza, da naj se posluži. Seve se ta ni dal dolgo prositi. Pozneje so si pa ogledovali dom in pohištvo. Janezu je vse močno ugajalo.

A nekaj se mu ni dopadlo, namreč dekleta. Preveč po gospodsko so se obnašale, pa videti jim je bilo, da so precej prevzetne. To mu je dalo misliti. „Pa kaj, starejša Ančke ni doma; ta je pa gotovo čisto drugačna“, si je mislil Janez.

Govorili so tudi o ženitvi. Toda Janez je bil zelo previden, prav nič ni hotel obljubiti, češ, nisem je še videl. Logar ga je vabil, da naj ostane pri

njem čez noč. A Janez se je zahvalil, ker je obljubil očetu, da pride gotovo do večera domu.

Čakal je še nekaj časa. Ko pa le ni bilo Ančke od nikoder, se je odpravil domov. Logar mu je rekel, da pride tja z dekletom. Sicer bo pa Ančko gotovo srečal na poti, pa naj jo nagovori.

Hitro je stopal Janez, saj je imel skoro 4 ure do doma. Pa večerilo se je že. Pri vsakem ovinku, kjer je lahko pregledal cesto, se je ustavil, ter pazno gledal, če že ne gre Ančka. Pa je ni bilo. Ta je bila v vaški gostilni v Dovju, ter se tam izvrstno zabavala; in kar nič se ji ni mudilo domov.

Slučajno pa je šla tistikrat po tej poti Podlogarjeva Ančka. Bila je tudi v Dovju in se je sedaj vračala domov v Krnico.

Kmalu sta se srečala. Janez jo je prav skrbno ogledaval. Kar na prvi pogled mu je bila všeč.

„Dober večer“, ga je prijazno pozdravila.

„Bog ga daj“, odzdravil je Janez. „Kam pa greš?“

„Domu.“

„Odkod pa si?“

„Logarjeva sem iz Krnice.“

„Potem si pač Logarjeva Ančka?“

Dekle je zardelo ter zmešano reklo:

„Ja — ja, — zakaj pa me vprašaš?“

„Toliko lepega sem slišal govoriti o tebi“, ji je sladko rekel Janez. Deklica je še bolj zardela in postrani pogledala Janeza.

„Kdo si pa ti?“ ga je vprašala.

„Balohov sem iz Dovjega.“

„Tako, tako. — Mladi Baloh,“ je rekla zmeden. „Moj oče je kupil zadnjič kravo od vas, prav lepa kravica je bila. Tudi si je ogledal vaše posestvo, ki ga ni mogel prehvaliti.“

„Bi že bilo, da ni preveč v stran.“

„Nič dalj, kot naše.“

Ko pa je dekle videlo, kako jo Janez vedno tako zvedavo ogleduje, postalo je nemirno ter čez nekaj časa reklo:

Kaj pa te stojim tu. Daleč imam še do doma. Pa noč se že dela.“

„Ostani še nekaj časa. Glej stiri ure daleč sem šel radi tebe, pa ne bi ti mogla ostati nekaj mi-

nut tu radi mene?“

„Radi meni si šel sem?“ — je vprašala — „zakaj pa vendar?“

„To pač sama najbolje veš.“

„Nič ne vem.“

„Nisi nič slišala?“

„Prav nič!“

„Hm! Hm!“ se je čudil Janez ter zmigaval z glavo. Čez nekaj časa pa je začel počasi in resno: „Ančka, nočem veliko govoriti. Ob novem letu predal mi je oče gospodarstvo. Potrebujem pa pridne gospodinje. Tebe so me hvalili kot nalašč zato pravno. Dopadeš se mi zelo. Zato te prav lepo prosim, bodi moja ženka. Obljubim ti, da se ti bo dobro godilo. Več ne bom govoril. O Svečnici naj bi bila najina poroka. Povej, če me hočeš.“

Dekle je stalo tu razburjeno in nekaj časa ni moglo spregovoriti besede. Na to pa je pogledalo Janeza ter reklo:

„Jaz bi te že imela rada. Pa ne vem, kaj bodo stariši djali.“

„Ni se ti treba bati. Stariši bodo radi privolili“, navdušeno vsklikne Janez.

„Če stariši privolijo, tedaj tudi jaz rada rečem, ja.“ je hitela Ančka, ter podala Janezu roko, ki jo je samega veselja tako stisnil, da je skoraj zavpila od bolečine.

Nato je potegnil iz malhe denarnico, vzel iz nje dva stotaka, ter jih dal Ančki:

„Na, Ančka, tu imaš nekaj malega kot aro. Jutri pa pridi k nam, da si ogledaš naš dom. Če ti bo ugajalo, lahko jutri že vse uredimo, če pa ne, mi pa vrneš denar.“

Ančka ni hotela vzeti denarja. Ko je pa Janez le tiščal v njo, spravila je konečno denar ter obljubila, da pride gotovo drugi dan. — Rekla sta si še vsak nekaj prijaznih besedi; nato sta se razšla.

Janez je seveda doma koj povedal vso pogodbo. Omenil je poleg tudi, kako mu ugaja nevesta, s katero sta se že vse zmenila. Lahko si mislimo, da sta bila stara dva vsa iz sebe samega veselja. Nestrpno so vsi pričakovali prihodnjega dne.

Konec sledi.